

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง การยกระดับขีดความสามารถด้านการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพด้วยนวัตกรรมบริการบนรากฐานมรดกวัฒนธรรมและจิตบริการแบบไทย (ปีที่ 1) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ทบทวนวรรณกรรมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับแนวคิดที่ใช้ในการพัฒนาโมเดลนวัตกรรมบริการการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ (Wellness Tourism Service Innovation Model) สำหรับการยกระดับการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพไทยด้วยมรดกวัฒนธรรมและจิตบริการไทยอย่างยั่งยืน 2) ทบทวนวรรณกรรม พัฒนาตัวชี้วัดศักยภาพในการคัดเลือกทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพเพื่อพัฒนานวัตกรรมแบบจำลองธุรกิจ (Business Model Innovation) บนรากฐานมรดกวัฒนธรรมและจิตบริการไทยอย่างยั่งยืน เพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการเชิงนวัตกรรมการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ (Wellness Tourism Innovative Start Up) 3) สร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระบบการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) ออกแบบระบบดิจิทัลสารสนเทศและข้อมูลเพื่อการตัดสินใจในการพัฒนาสินค้าและบริการ สำหรับผู้ประกอบการ นักท่องเที่ยว และนักวิชาการ/นักวิจัย และ 5) วิเคราะห์วรรณกรรมเกี่ยวกับกลยุทธ์การพัฒนาจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพเชิงพื้นที่บนรากฐานมรดกวัฒนธรรมและจิตบริการแบบไทยอย่างยั่งยืน งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการโดยใช้วิธีวิจัยแบบผสมวิธีทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีตัวแทนผู้ทรงคุณวุฒิและตัวแทนผู้ประกอบการ นักท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัยพบว่า 1) นวัตกรรมบริการมีรูปแบบที่หลากหลาย เน้นการร่วมสร้างประสบการณ์ระหว่างนักท่องเที่ยวกับเจ้าบ้าน ในที่นี้การวิจัยได้เสนอ การพัฒนาโมเดลนวัตกรรมบริการการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ ที่ฝั่งอุปทานจะนำเสนอประสบการณ์ส่งเสริมสุขภาพในการเดินทางให้ถึงพร้อมด้วยกาย ใจ และ จิตวิญญาณ โดยการบูรณาการสร้างนวัตกรรม จากเครือข่ายผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยมีปัจจัยเสริม คือ มรดกทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย รวมถึงจิตบริการแบบไทย 2) ตัวชี้วัดศักยภาพที่ใช้ในการคัดเลือกทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพเพื่อพัฒนานวัตกรรมบริการ ได้แก่ ด้านการรับรองทางกฎหมาย ด้านการประยุกต์ใช้เอกลักษณ์วัฒนธรรม และด้านคุณภาพการบริการ 3) เครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพมีลักษณะเป็นระบบพลวัตที่ซับซ้อน ยึดโยงกันระหว่างอุปสงค์อุปทานอย่างแยกกันไม่ได้ และเพื่อขับเคลื่อนเครือข่ายดังกล่าว ต้องการพัฒนานวัตกรรมช่องทางบริการ นวัตกรรมเชิงเครือข่าย และ นวัตกรรมเชิงโครงสร้างบริการ มากที่สุด 4) การออกแบบระบบดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อเชื่อมโยงอุปสงค์และอุปทานการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ ให้ความสำคัญกับการนำเสนอความโดดเด่นทางอัตลักษณ์ วัฒนธรรมและความเดิมแท้ของทรัพยากร 5) การกำหนดกลยุทธ์พัฒนาจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิง

ส่งเสริมสุขภาพ ต้องส่งเสริมความสามารถทางการแข่งขัน และขีดความสามารถในการรองรับ ที่สอดคล้อง กับอัตลักษณ์การบริการไทยและแนวโน้มการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพระดับโลก ซึ่งผลทั้งห้าข้อนี้ มี บทบาทในการพัฒนาผลผลิตการวิจัย ได้แก่ คู่มือสารสนเทศและหลักสูตรบ่มเพาะนวัตกรรมบริการเพื่อ ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านนวัตกรรมบริการแก่ผู้ประกอบการ รวมถึง ระบบจัดการหลังบ้านของดิจิทัล แพลตฟอร์ม “Thaiwelltopia” ที่รวบรวมข้อมูลทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพมูลค่าสูง

คำสำคัญ การท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ นวัตกรรมบริการ ระบบการท่องเที่ยว

Abstract

The research titled “Enhancement of Wellness Tourism Capabilities with Service Innovation based on Cultural Heritage and Thai Hospitality (Year 1)” have objectives, which are, 1) to review literatures and learning exchange regarding concepts in developing Wellness Tourism Service Innovation Model to sustainably enhance wellness tourism with cultural heritage and Thai hospitality, 2) to review literatures and develop capability indicator of wellness tourism resources which led to the sustainable development of business model innovation on cultural heritage and Thai hospitality, supporting wellness tourism innovative Start-Up, 3) to create network of learning exchange in wellness tourism system among stakeholders, 4) to design information digital system and decision support information to develop products and wellness for entrepreneur, tourist and academia/researcher, and 5) to analyze literature on sustainable area based wellness tourism destination development on cultural heritage and Thai hospitality. This research is participatory action research with mixed methods using both qualitative and quantitative approaches with representatives from experts, entrepreneurs, domestic and foreign wellness tourists as the sampling.

The research found that, 1) service innovation is diversified, focusing on co-creation of experience between host and guest. This research proposed development of wellness tourism service innovation model which the supply side delivers wellness experience with body-mind-spirit value by integrating the creation of innovation from all related stakeholders with cultural heritage, Thai wisdom, and Thai hospitality as supportive factors. 2) indicators used to consider capabilities of wellness tourism resources for service innovation development, are, the aspect of legislation, the aspect of cultural uniqueness application, and the aspect of service quality.

3) A network of wellness tourism is dynamic and complex, linking inseparably supply and demand sides. To drive this network, the development of service channel innovation, network service innovation, and structure service innovation is most needed. 4) Presentation of the distinctiveness of cultural identity and authenticity of resources are critical to the design of digital platform linking supply and demand for wellness tourism. 5) the promotion of competitive capabilities and carry capacities following Thai hospitality identity and global wellness tourism trends are essential to the designation of wellness tourism destination development. All five domains of research results have a major role to develop this research outputs, which are, informative guidelines and service innovation incubation program to transfer knowledge of service innovation for entrepreneurs, and the back end of 'Thaiwelltopia', a digital platform which collects high-value wellness tourism resources information.

Keywords: wellness tourism, service innovation, tourism system